

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt XXIII. De tertio bonorum genere, sensibilibus videlicet, in quibus
voluntas affectum gaudij reponere potest, disputatur. Qualia, &
quotuplicia sint, & qua ratione debeat voluntas in ijs ad Deum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

CAPVT XXIII.

De tertio bonorum genere, sensibilibus videlicet, in quibus voluntas affectum gaudij reponere potest, disputatur. Qualia, & quotuplicia sint, & qua ratione debeat voluntas in ijs ad Deum dirigi, ab isto gaudio sese repurgando, demonstratur.

Consequēter de gaudio & delectatione sensibilibus reū (quæ dicebamus ad tertium bonorum genus, quibus oblectari voluntas potest, pertinere) agendum est. Perpendendum autē est, per sensibilia bona nos hoc loco omnia illa, quæ in hac vita sensui Visus, Auditus, Odoratus, Gustus & Tactus obijci possunt, nec non interiorē fabricam imaginarij discursus (quæ vniuersa ad corporeum interiorē exteriorēque sensum spectant) intelligere. Ad hoc autem, vt voluntas obscuretur & repurgetur ab huiusmodi obiectorum sensibilibus gaudio: & ad Deum per illud dirigatur, quædam veritas necessario supponenda est, nimirum (quemadmodum à nobis multoties dictum est) Inferioris hominis partis sensum (de quo hoc loco disputamus) nec esse posse capacem, Deum, sicuti Deus est cognoscendi & comprehendendi. Ita, vt nec oculus illum videre possit, aut aliquid ei simile: nec auditus eius vocem, aut illi similem sonum percipere; nec odoratus fragrantiam tam suauem olfacere, neque gustus adeo sublimem, dulcemque saporem attingere: sed nec tactus adeo iucundum ac delicatum tactum, aut quid illi simile experiri, nec postremo forma figuraque aliqua, quæ illum exprimat, cogitationi & imaginationi obijci valet, dicente Isaia. *A seculo non audierunt, nec auribus perceperunt: Oculus non vidit Deum absque te, &c. Isa. 64. 4.*

Animaduertendum autem hoc loco est,

V 2 bif-

mam corpusque suum dignum spiritus sancti templum efficiendo acquirit. Quod adeo mundum esse nequit, si cor suum aliquo modo bonorum ac naturalium gratiarum gaudio irretiat. Nec ad hoc assensus in rem turpem requiritur, gaudium enim delectatioque illa, cum talis rei notitia satis sunt, ad impuritatem animæ & sensus contrahendam; cum spiritus S. dicat, quod auferet se à cogitationibus, quæ sunt sine intellectu, hoc est, quæ non sunt ordinatæ in Deum per rationem superiorem.

Alia etiam vniuersalis vtilitas inde sequitur, quæ est, quod præter tot damnorum malorumque (quæ superius recensimus) immunitatem, ab innumeris quoque vanitatibus alijsque plurimis nocentis, tã spiritualibus, quam corporalibus spiritualis homo liber fit: præsertim vero à desipientia illa exigua quæ æstimatione, qua cõmuniter ij laborant, qui de huiusmodi dotibus naturalibus suis, vel alienis lætantur & gloriantur. Vnde etiã prudentes & cordati reputantur (sicuti reuera sunt) omnes ij, qui ista paruipiunt, illaque duntaxat æstimant, quibus delectatur Deus.

Ex omnibus recensitis cõmodis, sequitur vltimum nobile certè præclarumque animæ bonum tantopere ad Deo inferuendum necessarium, libertas videlicet spiritus, per quam facile tentationes superantur, tribulationes patienter sustinentur, & virtutes felicia capiunt incrementa.

(.)

B.

Ioannis
Cruce

Opera
Mystica

NVI

124

Quidnam
per sensibilia bona
intelligendum sit

Sub nullū
inferioris
partis sensum
capacem
Deum.

*Bifariam
potest dele-
ctatio in
sensum
deriuari.*

*Sensitiua
hominis
pars, spiri-
tualia sen-
sualiter
duntaxat,
recipit,*

*Quomodo
utendum
sensibili
delectatione
in oratio-
ne.*

*Multa ani-
ma ad De-
um allici-
untur sen-
sibilibus
obiectis.*

*Maxima
causela
adhibenda
in sensibili-
bus deuo-
tione.*

bifariam posse gustum & delectationem in sensum redundare: vel ex parte spiritus, communicatione aliquâ, quam à Deo interius recipit interueniente, vel certe ex parte rerum, quæ exterioribus sensibus obijciuntur & communicantur: iuxta factam autem nuper à nobis suppositionem, nec viâ spiritus, neq; sensuum interuentu, sensitiua hominis pars Deum cognoscere valet. Cùm enim illa habilitate, & aptitudine, quæ rem tantam attingat, destituta sit, spiritualia & intellectiua, sensualiter duntaxat recipit. Vnde sequitur, voluntatem in fruitione delectationis, ab aliqua apprehensionum istarum productæ, occupare & detinere velle, ad minus esse vanitatem & impedimentum, virium voluntatis, quo minus sese in Deum impendat, gaudium suum in illo solummodo reponendo. Quod integrè perfecteque minimè ipsa præstare potest, nisi seipsam, à gaudio huius generis rerum repurgando, quemadmodum de cæteris gaudiorum generibus docui, signanter dixi vanitatem futuram, si gaudio alicuius rei ex dictis detineri velle: Quando enim non sistit, nec in istis sese detinet, sed statim ac voluntas delectamentum eorum, quæ videt, audit, tangit, sentit, & degustat, ad sese in Deo oblectandum eleuatur, estq; illi delectatio ista motinum & impulsus ad hoc faciendum, id optimum est: tunc vero non solum huiusmodi motiones deuitari non debent, quando videlicet orationem hanc & deuotionem producant: sed etiam possunt illis uti, imo etiam debent, ad exercitium adeo sanctum promouendū: reperiuntur quippe animæ, quæ plurimum ad Deum alliciuntur sensibilibus obiectis. Verum maximâ hæc in re cautelâ & circumspeditione, utendum est, trutinando effectus, quos inde referunt. Sæpe enim spiritualium mul-

ti, dictis sensuum recreationibus sub orationis, Deique prætextu vtuntur: & taliter hoc ab illis fit, vt potius recreatio, quam oratio appellanda sit: potiusque sibi ipsis delectationem & gustum quam Deo conciliant. Et quamquam intentio, quâ prætere ferunt videatur in Deum ferri, effectus tamen quem producant, id ob sensitiuam recreationem fieri manifestat: vnde potius debilitatem imperfectionis hauriunt, quam voluntatem animent, Deoque confignent.

Quamobrè placet hoc loco documentum quoddam apponere, ex quo quando prædictæ sensuum delectationes profunt, quando vero minimè, dignosci valeat. Quod est huiusmodi: vt si quotiescunque melodiam aliquâ audierit, vel alias quampiam res gratas, vel certe suateolentes odores olfecerit, vel saporis aliquos, tactusque delicatos persenserit cõfestim ad primumq; motum noticia Dei, voluntatisq; erga eum affectus resultat & generetur, ita vt magis noticia illa oblectetur, quâ sensibili motiuo, notitiam illam producente, neq; huiusmodi motiuum illi placeat, nisi ad hunc duntaxat finem: indicium est illum utilitatem ex dictis rebus referre, & huiusmodi sensitiuum motiuum spiritum promouere, hocq; & nō alio modo, eo vt licet, tunc enim sensibilia ad eum, ob quæ à Deo creata dataq; sunt finem iuuant, & inseruiunt, nimirum vt per ea ametur & cognoscatur. Obseruandum autem hoc loco est illud, in quo ista sensibilia obiecta effectum purè spirituale quæ dixi producant, non propterea obiecta illa appetere, aut multum ea curare, licet quædo sponte offeruntur, magnam inde percipiat oblectationem, ob Dei sensum (de quo sum locutus) quem inde haurit, vnde nec pro acquirendis illis sollicitus est, & quando sese offerunt, cõfestim (vt dixi) voluntas.

voluntas ipsius ab illis tranſit, illaque deſerit, & ſe in Deo collocat, Ratio vero, ob quam huiusmodi motiua, quamuis eū in Deum ſtimulent non ad eō curat eſt, quia cum ſpiritus iſta promptitudine ac agilitate ad Deum cum omnibus, & per omnia aſſurgendi gaudeat, ad eō eſt ſpiritu Deſillectus, præuentus & ſatiſfactus, ut illi nihil deſit, nihilque proſus appetat: ſi autem ob ſinem hunc (cor ſcilicet in DEUM eleuandi) aliquid appetierit, conſeſtim obiectum illud euaneſcit: illiusque obliuiſcitur, & illud paruipendit.

At ille, cui hanc ſpiritus in diſtis rebus & delectationibus ſenſibilibus libertate, minimè in ſe animaduertere experiri que licet, ſed potius delectationibus iſtis voluntatem ſuam detineri illiſque nutriti ſentit, proculdubio obſunt, & debet earum uſum procul à ſe arcere. Licet enim ratione ſeu intellectu utendo, uelit per illa in DEUM aſſurgere, nihilominus quia appetitus oblectatur illis ſecundum id quod ſenſuale eſt in eis, & quia effectus ſemper eſt guſtui ac delectationi conformis, uero ſimilis eſt, obſeſſe illi ea potius quam prodeſſe, plusque detrimenti quam commodi adferre. Quod ſi animaduertent regnare in ſe huiusmodi recreationū ſpirituum, debet illum mortificare; quo enim potentior fuerit, plus imperfectionis ac debilitatis in eo later.

Debet ergo ſpiritualis homo, quocunque guſtu ſeu delectatione, quæ ex parte ſenſuum, ſiue caſu, ſiue ex induſtria ſeſe obtulerit, ſolummodo in ordine ad DEUM uti; eleuando animæ gaudium, ut illud proficuum & perfectum eſſe queat; conſiderando omne gaudium, quod aliter quā in iſta abnegatione omniſque alterius gaudij annihilatione admittitur, uanum & inutile eſſe, obſtareque

uioni cum DEO uoluntatis, quamuis de re admodum præclara & ſublīmi haberi uideatur.

CAPVT XXIV.

De damnis qua patitur anima, eo quod uoluntati gaudium in ſenſibilibus bonis reponere uelit.

IN primis ſi anima gaudium & delectationem, quæ in eam ex ſenſibilibus rebus redundare poteſt, in Deum illam dirigendo, non obſcurauerit & extinxerit cuncta illa, de quibus ſumus locuti uniuerſalia damna, quæ ex quocunque gaudij genere ſequuntur, etiam ex hoc ſenſibilium bonorū gaudio incurrit, patiturque obſuſcationem uidelicet, ac obnubilationē rationis, tepiditatem, ſpirituale tædiū &c. Verum loquendo in particulari, multa ſunt peculiaria damna, tam ſpiritualia quā corporalia, in quæ directè propter iſtiusmodi gaudium labi poteſt.

Primo loco ex gaudio rerum oculis ſubiectarum propter Deum non abnegato, directè in eum reſultat uanitas animi, Diſtractio mentis, deordinata concupiſcentia, Impudicitia, Interior exteriorque deordinatio ſeu impudentia, Cogitationum impuritas, & Inuidiæ, ſeu æmulationes.

Ex gaudio percepto res inutilis audiendo, naſcitur directè diſtractio in imaginatione, loquacitas, inuidia, incerta iudicia, cogitationum uarietas, ex quibus plura alia pernicioſaque damna oriuntur.

Ex ſuauium odorum oblectamento, pauperum nauſea, Chriſti præcepto contraria reſultat, auerſio ab alijs inferuendo: exigua cordis in rebus abiectis & humilibus ſubiectio: ſpiritualis demum inſenſibi-

V. 3. ſenſibi-

B.

Damnis
CruceOpera
Mystica

NVI

124

Damna, qua ex delectatione, uisibilium rerum non abnegata, ſequuntur.

Damna ex auditiua immortificatio.

Damna olfactus immortificatio.